Piekļūstamība interneta veikalam: kontrolsaraksts

Preču un pakalpojumu piekļūstamības likums attiecas uz interneta veikalu, kas pārdod patērētājiem, kopš 2025. gada 28. jūnija. Uzraudzību veic Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC, 22. panta 6. punkts). Šo sarakstu var iedot veikala īpašniekam vai izstrādātājam. Citāti ir no likumi.lv bez izmaiņām (likums lasīts 2026. gada 17. oktobrī, Ministru kabineta 2024. gada 27. februāra noteikumi Nr. 128 lasīti 2026. gada 18. oktobrī). Tā nav juridiska konsultācija.

1. Vai likums attiecas

- ☐ Veikals pārdod patērētājiem tīmekļvietnē vai lietotnē. Likums attiecas uz „elektroniskās tirdzniecības pakalpojumiem" (3. panta otrās daļas 6. punkts).
- ☐ Uzņēmums nodarbina **10 vai vairāk personu**, vai **gan** gada apgrozījums, **gan** gada bilances kopsumma pārsniedz 2 000 000 euro. Tad prasības attiecas. Atbrīvojums (3. panta sestā daļa): „Saimnieciskās darbības veicējs, kurš nodarbina mazāk par 10 personām un kura gada apgrozījums nepārsniedz 2 000 000 euro vai gada bilances kopsumma nepārsniedz 2 000 000 euro, un kurš sniedz šā likuma darbības jomā ietilpstošos pakalpojumus, ir atbrīvots no pienākuma ievērot pakalpojumu piekļūstamības prasības."
- ☐ Atbild veikals, nevis platforma (Shopify, WooCommerce, Magento) vai izstrādātājs. 12. panta pirmā daļa: „Pakalpojuma sniedzējs sniedz pakalpojumu saskaņā ar piekļūstamības prasībām."

2. Pirkuma ceļš

Mērs ir noteikumu 12. punkts: pakalpojumam jābūt „uztverams, izmantojams, saprotams un skaidrs". Interneta veikalam 21.2. apakšpunkts: pakalpojums „nodrošina identifikācijas, drošības un maksājumu funkciju piekļūstamību, ja tā ir daļa no pakalpojuma, nevis daļa no pārdodamās preces, vienlaikus nodrošinot, ka šīs funkcijas ir uztveramas, izmantojamas, saprotamas un skaidras".

- ☐ Meklēšana, preces lapa, grozs, pirkuma noformēšana, pieteikšanās un apmaksa ir izejamas **tikai ar tastatūru**, bez slazda.
- ☐ Fokuss katrā solī ir **redzams** un iet loģiskā secībā; slēptas izvēlnes fokusu nesaņem.
- ☐ Katrai pogai un saitei ir **nosaukums**, ko nolasa ekrāna lasītājs (arī ikonām: grozs, meklēšana, aizvērt).
- ☐ Katram formas laukam ir redzama **etiķete**; placeholder nav etiķete.
- ☐ **Kļūdu paziņojumi** ir saistīti ar lauku (aria-describedby, aria-invalid) un dzirdami ekrāna lasītājam; fokuss pāriet uz pirmo kļūdu.
- ☐ Teksta **kontrasts** ir vismaz 4,5:1 (lielam tekstam 3:1); saites tekstā atšķiras ne tikai ar krāsu.
- ☐ Lapu mobilajā tālrunī var **palielināt** (viewport bez user-scalable=no), un 320 px platumā tā neritinās uz sāniem (WCAG 1.4.10).
- ☐ Attēliem ir **teksta alternatīva**; preces attēlam tā pasaka, kas tā ir par preci.
- ☐ Katrā lapā ir viens **h1**, `<main>` orientieris un lapas valoda (`lang="lv"`).

- ☐ Ja ražotājs ir sniedzis informāciju par preces piekļūstamību, tā ir redzama veikalā (21.1. apakšpunkts).

Standartu likums nenosauc; atbilstības prezumpciju dod saskaņotie standarti (15. panta pirmā daļa). Tīmeklim tas ir EN 301 549, kas ietver WCAG 2.1 A un AA kritērijus. Automātiska pārbaude atrod aptuveni trešdaļu kritēriju; pārējam vajag iziet ceļu ar tastatūru un ekrāna lasītāju.

3. Informācija par atbilstību (12. pants)

Likuma 12. panta otrā daļa: „Pakalpojuma sniedzējs lietošanas noteikumos vai līdzvērtīgā dokumentā ietver informāciju par pakalpojuma atbilstību piekļūstamības prasībām un, ciktāl tas nepieciešams novērtēšanai, apraksta pakalpojuma projektu un darbību."

- ☐ Lietošanas noteikumos vai līdzvērtīgā dokumentā ir: 1) vispārīgu pakalpojuma aprakstu piekļūstamos formātos; 2) aprakstu un paskaidrojumus, kas nepieciešami, lai pakalpojuma saņēmējs saprastu pakalpojuma darbību un funkcionalitāti; 3) apliecinājumu tam, ka pakalpojuma sniegšanas process un tā pārraudzība nodrošina pakalpojuma atbilstību šajā pantā noteiktajām prasībām, kā arī atbilstību piekļūstamības prasībām.
- ☐ Informācija ir publiska piekļūstamā formātā (12. panta ceturtā daļa); praksē atsevišķa lapa ar saiti kājenē un atsauce lietošanas noteikumos.
- ☐ Tajā nav rakstīts "atbilst", ja neviens nav izgājis pirkuma ceļu ar tastatūru un ekrāna lasītāju.
- ☐ Ir norādīts, kur iesniegt sūdzību; uz rakstveida sūdzību veikals atbild mēneša laikā (21. panta pirmā daļa).
- ☐ Ja pakalpojums neatbilst, veikals veic korektīvus pasākumus un informē kompetentās iestādes (12. panta sestā daļa).

4. Uzturēšana

- ☐ Pēc katras tēmas, groza vai maksājumu moduļa maiņas pārbauda vēlreiz: atbilstība jānodrošina visu pakalpojuma sniegšanas laiku (12. panta piektā daļa).

Ja veikals neatbilst

Šis likums naudas sodus nenosaka. PTAC var „pieprasīt, lai pakalpojuma sniedzējs veic nepieciešamās darbības neatbilstību novēršanai kompetentās iestādes noteiktajā termiņā, un pārliecināties, ka pakalpojuma sniedzējs ir novērsis neatbilstību" (23. panta otrās daļas 2. punkts). Ceļš līdz PTAC parasti ir pircēja sūdzība (21. panta otrā daļa).

Viens fakts

Pārbaudīju 2026. gada oktobrī 183 Latvijas interneta veikalu sākumlapas, visas no uzņēmumiem ar 10 vai vairāk darbiniekiem: **180 lapās bija vismaz viena automātiski atrodama WCAG 2.1 A/AA kļūda, 113 lapās kritiska**. Dati un metode: tambetagent.com/latvijas-interneta-veikalu-pieklustamiba-2026.html

Bezmaksas ātrā pārbaude (piecas galvenās kļūdas sākumlapā), informācijas par atbilstību sastādītājs un 20 lapu pārbaude par fiksētu cenu: tambetagent.com/lv.html. Likums ar pantu atsaucēm: tambetagent.com/pieklustamibas-likums-interneta-veikalam.html